

Plán riešenie krízovej situácie v súvislosti s výskytom COVID-19 v Zariadení núdzového bývania.

Pri výkone preventívnych a krízových opatrení v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 poskytovateľ sociálnych služieb postupuje podľa odporúčaní, záväzných postupov a usmernení Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej „MPSVR SR“), Ministerstva zdravotníctva SR, Úradu verejného zdravotníctva SR a ďalších subjektov verejnej správy, ktoré sú zverejnené na webovom sídle MPSVR SR.

Na základe príkazu MPSVR SR je organizácia určená ako subjekt hospodárskej mobilizácie a sú jej uložené opatrenie hospodárskej mobilizácie.

Vzhľadom na skutočnosť, že odporúčacie a záväzné postupy, usmernenia a informácie pre poskytovateľov sociálnych služieb sa v súlade s opatreniami krízových štábov neustále menia a aktualizujú, je tento dokument chápaný ako otvorený a podľa potreby sa môže aktualizovať, dopĺňať a meniť.

Základné informácie o koronavíruse SARS-CoV-2 a jeho šírení v komunite prijímateľov sociálnych služieb

SARS-CoV-2 je respiračný vírus, ktorý spôsobuje ochorenie COVID-19. Ochorenie patrí medzi kvapôčkovú infekciu. Vírus sa prenáša najmä prostredníctvom malých kvapiek pri kýchaní, kašľaní, hovorení, alebo keď sú ľudia spolu nejaký čas v tesnej blízkosti (zvyčajne menej ako 1 meter). Tieto kvapôčky môžu byť potom vdýchnuté, alebo môžu pristáť na povrchoch, z ktorými môžu prísť do kontaktu ostatné osoby, ktoré sa môžu nakaziť pri dotyku očí, nosa a úst. Vírus môže prežiť na rôznych povrchoch od niekoľkých hodín až po niekoľko dní.

Príznaky ochorenia COVID-19 sú najmä: teplota nad 38°C, kašeľ, sťažené dýchanie – dýchavičnosť, bolesť svalov, bolesť hlavy, únava. Vo všeobecnosti môže táto infekcia spôsobiť závažnejšie príznaky najmä u prijímateľov s oslabeným imunitným systémom, seniorov, prijímateľov s chronickým ochorením (onkologické ochorenie, pľúcne ochorenie, srdcovo-cievne ochorenie). Odhadovaný inkubačný čas ochorenia je 2-14 dní.

Prevenia šírenia vírusovej infekcie a ochorenia COVID-19

Všeobecné zásady pomáhajúce zabrániť šíreniu respiračných vírusov, vrátane SARS-CoV-2:

- kontrola zdravotného stavu zamestnancov a prijímateľov sociálnych služieb,
- časté umývanie rúk teplou vodou a mydlom, príp. dezinfekčným gélom na báze alkoholu,
- bariérové opatrenia
- vyhýbanie sa úzkemu kontaktu s ľuďmi s akútnym respiračným ochorením,
- skrátenie pobytu v priestoroch, kde sa nachádza veľké množstvo ľudí,
- použitie osobných ochranných pracovných prostriedkov (ďalej OOPP) pre zamestnancov a osobných ochranných prostriedkov pre prijímateľov (ďalej OOP),
- preventívne opatrenia pri prijímaní prijímateľov sociálnej služby,
- dezinfekcia vnútorných a vonkajších priestorov.

Kontrola zdravotného stavu zamestnancov sa zabezpečuje meraním telesnej teploty 2x denne, pri príchode na pracovisko a pred ukončením pracovnej zmeny. Ako súčasť interných bezpečnostných opatrení proti šíreniu ochorenia COVID-19 je samokontrola klinických prejavov (horúčka, kašeľ, dýchavičnosť, bolesti svalov, hlavy a únava).

Kontrola zdravotného stavu prijímateľov sociálnych služieb sa zabezpečuje monitoringom ich zdravotného stavu, ktorý sa aktívne vykonáva u všetkých prijímateľov sociálnej služby meraním telesnej teploty min. 2x denne (na začiatku a konci pracovnej zmeny, v prípade pochybnosti častejšie) a zisťovaním, či nemá niekto kašeľ, dýchavičnosť, bolesti svalov a hlavy.

Umývanie rúk.

Zamestnanci si umývajú ruky najmä:

- pred odchodom z domu,
- pri príchode do práce,
- po použití toalety,
- po prestávke a denných pracovných činnostiach,
- pred prípravou jedla a nápojov,
- pred a po konzumácii jedla a nápojov,
- po manipulácii s odpadom a odpadovým košom,
- pred odchodom z práce,
- pri príchode domov,
- po každom priamom kontakte s prijímateľom sociálnej služby.

Prijímatelia sociálnej služby si umývajú ruky:

- po použití toalety,
- pred a po konzumácii jedla a nápojov,
- po návrate do vnútorných priestorov zariadenia z vychádzky (nutného nákupu a návštev lekárov a inštitúcií),
- po manipulácii s odpadom a odpadovým košom.

Dôležité je nepoužívať spoločné uteráky a predmety osobnej potreby.

Bariérové opatrenia:

- Hygiena a dezinfekcia rúk prijímateľov, ako aj zamestnancov, s použitím teplej vody a mydla, príp. dezinfekčného prostriedku. Celková dĺžka umývanie rúk je 40-60 sekúnd, s následným oplachom vodou.
- Správne používanie, nasadenie a zosadenie rúška a rukavíc. Zamestnanci majú mať rúška nasadené počas celej pracovnej zmeny, rukavice v prípade potreby.
- Respiračná hygiena – dodržiavanie správnych postupov pri kýchaní, kašľaní a rozprávaní. Používanie jednorazových papierových vreckoviek, ktoré sa po použití odhadzujú do odpadkového koša. Nesiahame svojimi rukami na oči, tvár a ústa.
- Dištančné opatrenia – v prevencii prenosu infekcie kvapôčkami dodržiavať vzdialenosť 2 metre od iných osôb.
- Pravidelné a účinné vetranie vnútorných priestorov.
- Pravidelné upratovanie a dezinfekcia priestorov, povrchov a predmetov.

V rámci bariérovej ošetrovateľskej starostlivosti sa dodržiavajú aj nasledujúce požiadavky:

- dodržiavajú sa zásady osobnej hygieny,
- nenosia sa počas vykonávania práce hodinky, šperky a iné doplnky,
- nenosia sa nalakované, umelé a dlhé nechty,
- udržiava sa poriadok a čistota v kancelárii,
- používajú sa OOPP,
- zabezpečuje sa dohľad nad správnym a pravidelným dodržiavaním hygieny prijímateľov sociálnych služieb,
- dodržiavajú sa protiepidemiologické opatrenia.

Všetky opatrenia a odporúčania, ako aj informácie o COVID-19, pre jednoduchšie osvojenie si prijímateľmi sociálnych služieb, sú zhotovené ako infografiky a rozmiestnené v prístupných spoločných priestoroch zariadenia.

Obmedzenie osobného styku. Prijímateľom sociálnych služieb sa odporúča obmedziť styk s ostatnými prijímateľmi sociálnych služieb v zariadení (susedmi), viac sa zdržiavať na svojich izbách, nezhrmažďovať sa a neopúšťať priestory zariadenia (okrem nutného nákupu a návštev lekárov a inštitúcií). V zariadení platí zákaz návštev a to aj mimo objektu. Prijímatelia sociálnych služieb sú povinní v spoločenskej miestnosti zdržiavať sa s rúskom na tvári. Pri každom pobyte v spoločenskej miestnosti, je potrebné dodržiavať dištančné opatrenie - 2 metrový odstup od osôb inej rodiny. V kuchyni sa smie počas konzumácie jedál súčasne zdržiavať iba jedna rodina.

Do miestnosti sociálnych pracovníčok majú prijímatelia sociálnych služieb povinnosť vstupovať samé, po jednej a s ochranným rúskom na tvári. Platí dodržiavanie dištančného opatrenia - 2 metrového odstup.

Použitie osobných ochranných pracovných prostriedkov pre zamestnancov a osobných ochranných prostriedkov pre prijímateľov. Poskytovateľ sociálnych služieb zabezpečuje OOPP zamestnancom, ako aj OOP (ochranné rúška a rukavice) prijímateľom sociálnych služieb. V prípade ich nedostatku bezodkladne požiada o zabezpečenie ochranných prostriedkov príslušný vyšší územný celok.

Použitie rúška (prekrytie horných dýchacích ciest) je dôležitým preventívnym opatrením počas pohybu na verejnosti, ktoré poskytuje bariérovú ochranu pred kvapôčkovou nákazou. Je dôležité, aby rúško bolo nasadené podľa pokynov výrobcu. Po použití je rúško odstránené uvoľnením šnúrok na zadnej časti, nikdy neodstraňujeme rúško uchopením rúška jeho časťou pokrývajúcou tvár. Jednorazové rúško po použití likvidujeme do odpadu a následne vykonávame hygienu rúk. Bavlnené rúška určené na opakované použitie perieme pri 60°C a následne prežehlíme.

Opatrenia pri prijímaní nových prijímateľov sociálnych služieb. V záujme ochrany života a zdravia prijímateľov a bezpečnosti poskytovanej sociálnej služby je možné prijímanie iba fyzickej osoby, ktorá je v ohrození života alebo zdravia a je odkázaná na bezodkladné poskytnutie sociálnej služby.

Prijímateľ pri nástupe do zariadenia z domáceho prostredia je prijatý až po skončení karantény, ktorú absolvoval na určenom karanténnom mieste a po potvrdení negatívneho výsledku z odobratého biologického materiálu na ochorenie COVID-19. O naplnení uvedeného sa preukáže potvrdením.

Prijímateľ, po ukončení hospitalizácie v zdravotníckom zariadení, bude do zariadenia znovu prijatý, ak priamo v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti absolvuje test na ochorenie COVID-19 s negatívnym výsledkom. Naplnenie uvedeného bude obsahom lekárskej správy.

Dezinfekcia všetkých priestorov a povrchov (podlahy, dlažby, obklady, zábradlie, vodovodné batérie, sanita, WC dosky a iné) sa zabezpečuje dostupnými dezinfekčnými prostriedkami, podľa návodu na ich použitie, a to min. 2 x denne.

Pravidelne sa dezinfikujú malé plochy a rizikové predmety a nástroje, pracovné plochy a pomôcky, s ktorými prichádzajú zamestnanci a prijímatelia sociálnych služieb veľmi často do kontaktu (všetky kľučky a úchytky, vypínače, telefón a mobily, diaľkové ovládače, PC, myšky a klávesnice, malé plochy, nábytok, najčastejšie v spoločných priestoroch, odpadkové koše a pod.).

Dezinfekcia vonkajších priestorov (vstupná brána, vchodové dvere, kľučky, zábradlie, lavičky, detská šmýkačka, hojdačky) sa zabezpečuje prostredníctvom dostupných dezinfekčných prostriedkov, a to 1x denne.

Dodržiavanie hygienických zásad pri manipulácii s bielizňou. V zariadení sa používa posteľná bielizeň tohto zariadenia. Posteľná bielizeň sa vymieňa najmenej raz za 14 dní a vždy po jej znečistení. Pri výmene posteľnej bielizne po ukončení poskytovania sociálnych služieb sa dezinfikuje posteľ a matrac. Nevypratelné, hrubo znečistené lôžkoviny sa vyradia z používania. Použitá bielizeň sa odkladá do samostatných igelitových vriec. Posteľnú bielizeň a iný inventár organizácie perú zamestnanci, v priestoroch vlastnej práčovne, za použitia pracieho a dezinfekčného prostriedku. Zamestnanec, ktorý manipuluje s použitou bielizňou, používa osobné ochranné pracovné prostriedky. Po skončení práce vykoná hygienickú dezinfekciu rúk. Priestory práčovne sa pravidelne upratujú a dezinfikujú.

Riešenie situácie s výpadkami zamestnancov

Pri nástupe do práce si zamestnanec odmeria teplotu ešte pred stretnutím sa s prijímateľom. V prípade zvýšenej teploty nie je možný kontakt s prijímateľmi sociálnej služby. Zamestnanec je povinný kontaktovať svojho ošetrojúceho lekára za účelom posúdenia zdravotného stavu, informovať o danej situácii riaditeľku organizácie, ktorá poverí nástupom do pracovnej zmeny iného zamestnanca, čím bude zabezpečené kontinuálne poskytovanie sociálnych služieb. V prípade takého výpadku zamestnancov, kedy by nebolo možné zabezpečiť chod prevádzky, riaditeľka organizácie nahlási príslušnému Okresnému úradu nedostatok personálnych kapacít, v štruktúre podľa druhu ich činnosti. Okresný úrad koordinuje a organizačne zabezpečuje dopĺňanie personálnych kapacít.

Postup pri podozrení na ochorenie COVID-19 u zamestnanca

Inkubačná doba ochorenia COVID-19 je od 2 –14 dní. Z tohto dôvodu zamestnanci, ktorí boli vystavení kontaktu s osobou s potvrdeným ochorením COVID-19, majú byť bezodkladne izolovaní v domácom prostredí, a to počas 14 dní od posledného kontaktu s chorou osobou, nakoľko sa v priebehu tohto obdobia môže u nich vyvinúť ochorenie s príznakmi. Zamestnanec je o kontakte s osobou s potvrdeným ochorením COVID-19 povinný telefonicky informovať riaditeľku organizácie.

Zamestnávateľ je, vzhľadom na povinnosť predchádzať rizikám z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, oprávnený vyzvať zamestnanca, u ktorého je dôvodné podozrenie na možnosť ochorenia COVID-19, aby sa podrobil vyšetreniu u všeobecného lekára, ktorého má kontaktovať najskôr telefonicky. O prípadnom nariadení karantény, t. j. izolácie, jej trvaní a ukončení rozhoduje príslušný RÚVZ, ktorý je povinný podať zamestnávateľovi, na jeho žiadosť, informáciu o tom, že zamestnancovi bola nariadená karanténa.

V prípade, že je zamestnancovi nariadená karanténa, ide o prekážku v práci na strane zamestnanca, pri ktorej mu prislúcha náhrada mzdy alebo platu, rovnako ako v prípade, keď je dočasne práceneschopný.

V prípade potvrdenia ochorenia COVID-19 u zamestnanca sú izolované všetky ostatné osoby, ktoré prišli s chorým zamestnancom do kontaktu, ak tak určí hygienik RÚVZ. Všetky priestory a povrchy, s ktorými prišiel chorý zamestnanec do kontaktu, budú následne dôkladne dezinfikované podľa usmernenia pracovníka RÚVZ.

Postup pri podozrení na ochorenie COVID-19 u prijímateľa sociálnej služby

V prípade, ak je podozrenie na ochorenie COVID-19 u prijímateľa, je službukonajúcim zamestnancom kontaktovaný ošetrojúci lekár (všeobecný lekár pre dospelých alebo pediater), ktorý rozhodne o ďalšom postupe. Pokiaľ nie je k dispozícii lekár, je kontaktovaný príslušný RÚVZ.

V súčasnom dispozičnom riešení priestorov zariadenia núdzového bývania nie je možné zriadiť samostatnú izolačnú miestnosť k zabezpečeniu izolácie prijímateľov sociálnych služieb, podozrivých na ochorenie COVID-19, zvlášť so samostatným WC a kúpeľňou. V prípade, ak regionálny hygienik RÚVZ vysloví podozrenie z vírusového ochorenia COVID-19, alebo sa vyšetrením potvrdí toto ochorenie a regionálny hygienik rozhodne o domácej izolácii alebo karanténe, izolačná miestnosť bude určená na základe nariadenia RÚVZ, príp. sa bude postupovať na základe jeho ďalších pokynov.

Zloženie krízového tímu a dôležité kontakty

Za účelom zabezpečenia preventívnych, v prípade potreby aj represívnych opatrení v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 v zariadení, ako aj zabezpečenia realizácie plánu krízových opatrení, riaditeľka organizácie menuje vybraných zamestnancov zariadenia za členov krízového tímu. Zoznam členov krízového tímu ako aj všetkých zamestnancov, spolu s ich telefónnymi kontaktmi, sa nachádza v miestnosti sociálnych pracovníčok zariadenia núdzového bývania. Dôležité telefónne čísla – RÚVZ , LSPP , všeobecný lekár pre dospelých, pediater, sa nachádzajú v miestnosti sociálnych pracovníčok, ako aj na informačnej tabuli v prístupných spoločných priestoroch zariadenia núdzového bývania.

Dodržiavanie hygienických zásad pri manipulácii s odpadmi.

Všetok odpad, s ktorým bola suspektná, alebo nakazená osoba v kontakte, vrátane použitých vreckoviek a ďalších predmetov znečistených telesnými tekutinami, sa vkladá do plastových vriec na odpad a zviaže sa. Plastové vrecia, ktoré sa používajú pre tento druh odpadu, musia mať maximálny objem 0,1 m³ a hrúbku minimálne 0,1 mm. Tento odpad je povinnosť zatriediť do kategórie nebezpečný a v súlade s legislatívou s ním nakladať. Pri narábaní s týmto odpadom sa musia používať OOPP. Kontakt na spoločnosť, oprávnenú nakladať s nebezpečným odpadom, je v miestnosti sociálnych pracovníčok zariadenia núdzového bývania.

Poučenie

Plán riešenie krízovej situácie v súvislosti s výskytom COVID-19 v zariadení núdzového bývania (metodický pokyn) je záväzný pre všetkých zamestnancov, ktorí sú povinní sa s ním preukázateľne oboznámiť.

Plán riešenie krízovej situácie v súvislosti s výskytom COVID-19 v Zariadení núdzového bývania (metodický pokyn) nadobúda platnosť a účinnosť dňom jeho vydania, a to 07.05.2020. Je zverejnený na webovom sídle organizácie a v tlačenej podobe je k nahliadnutiu uložený v miestnosti sociálnych pracovníčok zariadenia núdzového bývania.